

[Formanden.]

Efter at der er meddelt medlem af folketinget *Bodil Koch* orlov, har vedkommende gruppe til nyt medlem i folketingets udvalg angående videnskabelig forskning udpeget *Lis Groes*. Den pågældende er herefter valgt.

Medlem af folketinget *Kjær Rasmussen* har meddelt mig, at han ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Agter ministeren gennem lønforbedringer at standse personaleflugten fra revalideringscentrene?“

Medlem af folketinget *Hanne Reintoft* har meddelt mig, at hun ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Finder ministeren, at man i generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet iagttager de mest enkle regler for demokrati på arbejdspladsen ved — i forbindelse med omdeling af fagblade og tidskrifter — at udstede kategoriske ordrer på tværs af postbudenes praktiske erfaringer og arbejdsvaner?“

Medlem af folketinget *Hanne Reintoft* har meddelt mig, at hun ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren tage skridt til en ændring i den militære straffelovs § 53, der — trods den megen formelle tale om demokrati i forsvaret — står som en væsentlig hindring for de værnepligtiges adgang til at fremsætte klager eller gøre opmærksom på fejl eller mangler inden for forsvaret, og som muliggør disciplinære overgreb, som man nylig har været vidne til, og undertrykkelse af de værnepligtiges rettigheder og ansvar?“

Disse tre spørgsmål vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid onsdag den 11. november 1970.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ivar Nørgaard): Herved tillader jeg mig for folketinget at fremsætte forslag til lov om udlån mod pant i fast ejendom.

Baggrunden for dette lovforslag er ønsket om at skabe større kontrol med pantebrevsmarkedet. Forslaget er en naturlig fortsæt-

telse af realkreditloven, der blev vedtaget i foråret, således at man får denne del af pengemarkedet ind under en klar og gennemsigtig lovgivning.

Formålet er ikke at lægge hindringer i vejen for den normale omsætning af fast ejendom, men derimod at hindre, at de i foråret vedtagne realkreditlove bliver undermineret. Dette vil man undgå ved at regulere løbetiden, idet lån mod pant i fast ejendom som et led i den almindelige omsætning højst kan ansættes til en løbetid på 20 år, mens pant i fast ejendom, der ikke skal bruges til omsætning af fast ejendom, højst kan have en løbetid på 10 år.

Det i § 1, stk. 2, nævnte skema er ønsket, fordi det giver låntager en større mulighed for at kunne overskue virkningerne af det pantebrevslån, låntager ønsker at optage. I dag er det meget vanskeligt for en låntager at beregne de faktiske omkostninger, herunder kurstab og forrentning, der opstår ved at optage et pantebrevslån. Herudover sikres det, at det ved salg af fast ejendom bliver muligt at bedømme den faktiske salgspris, idet sælgerpantebreve skal opføres til en bestemt kurs, hvilket ofte ikke er tilfældet i dag. Endelig bliver der skabt større mulighed for køberen til at afgøre, om købsprisen er rimelig og ikke presset i vejret som følge af fiktive handler. Det offentlige vil få mulighed for at udarbejde statistik over pantebrevsmarkedets rente- og afdragsforhold, hvilket man ikke tidligere har haft.

I § 2 påpeges, at man ikke ønsker at gribe ind på de områder, hvor der i forvejen er lovgivet til regulering af långivningen. Endvidere er långivning mellem familiedlemmer i arveklasse 1 og 2 undtaget, såfremt gældsbeviset er uomsætteligt.

§ 3 er en genoptagelse af den ophævede lov om renten af udlån mod pant i fast ejendom, idet det nu er muligt, gennem det tidligere omtalte skema, at få klar besked om størrelsen af den effektive rente, der er fastsat i pantebrevet. Ved at sammenkæde §§ 3 og 4 med en ændring af tinglysningsloven er det muligt ved hjælp af lovgivningen at sikre, at ingen kommer til at betale en urimelig rente.

For at tage stilling til, hvorvidt en rente er rimelig eller urimelig, skal justitsministeren nedsætte et nævn, der udpeges blandt

[Ivar Nørgaard.]
fondsboersvekslere og repræsentanter for banker og sparekasser, der i konkrete lånesager skal bedømme, hvorvidt renten er rimelig. Såfremt domstolenes henvendelse til nævnet resulterer i, at nævnet finder renten urimelig, kan domstolene nedsætte renten til, hvad der findes rimeligt.

Dette, at domstolene nu gives en reel mulighed for at gribe ind over for ågerrenter, vil nok være med til at sætte en dæmper på långivernes lyst til at forlange en høj rente eller kræve en meget lav kurs og dermed have en præventiv virkning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ivar Nørgaard): Hermed tillader jeg mig for folketinget at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om tinglysning.

Forslaget er en konsekvens af det samtidig fremsatte forslag til lov om udlån mod pant i fast ejendom, og det tilsikrer, at de i dette lovforslag opregnede krav til private pantebrevne er opfyldt, forinden tinglysning kan foretages.

Jeg kan i øvrigt henviser til begrundelsen for det fremsatte forslag om udlån mod pant i fast ejendom.

Kai Moltke: Jeg har herved den ære at genfremsætte for folketinget forslag til lov om ændring i lov om mægling i arbejdsstridigheder. (Ændring af afstemnings- og sammenkædningsreglerne m. v.).

Det er jo i de sidste par år næsten blevet mode både i organisationer og hos ordførere for næsten alle politiske partier her i salen at tale i smukke vendinger om sådanne emner som bestræbelser for at skabe et bedre klima på arbejdspladserne, og i forbindelse hermed er i vage formuleringer også blevet givet udtryk for fromme ønsker i retning af udvikling af noget, man betegnede som et bredere industrielt demokrati. Men den klare præcision af, hvad man egentlig vil med denne nye leg med velvalgte ord — ja, det har det som regel skortet på. Dette er intet under, for i et kapitalistisk samfund som vort med privat ejendomsret til pengeinstitutter, fabrikker og produktionsmidler vover ingen at røre ved systemets grundlæggende dogme: de private erhvervsdrivendes eneret til at træffe alle afgørende økonomi-

ske dispositioner under en profitdirigeret markedsøkonomi eller arbejdsgivernes og aktieselskabernes enevælde, hvor det i praksis drejer sig om at lede og fordele arbejdet i landets virksomheder. Men er enevælde fra et fåtal af besiddende ikke i principiel modstrid med begreber som industrielt demokrati og arbejdernes medbestemmelsesret? De foreliggende resultater af snakken bekræfter i alle tilfælde denne opfattelse i dagens danske virkelighed.

Jeg skal derfor afholde mig fra den abstrakte filosofien og holde mig til et enkelt og konkret problem: hvordan ser det ud på det felt i dansk lovgivning, der drejer sig om arbejderes og lønmodtageres umiddelbare og direkte indflydelse på fornyelse af, forhandling om og godkendelse af faglige overenskomster og lønftaler? Det er jo arbejderne, som skal udføre det produktive fysiske arbejde. Men når det drejer sig om prisen for at udføre arbejdet, hvor stor og demokratisk sikret er så deres reelle medindflydelse? Er formynderi fra såvel lovgivningsmagtens side som fra en lille magtelites side, der er placeret i de såkaldte hovedorganisationers allerøverste top, ikke det mest typiske træk i nogle årtiers udvikling? Og hvor meget har det egentlig at gøre med fraserne om industrielt demokrati?

Vi står snart over for en fornyelse af de faglige overenskomster, og formyndernes virksomhed er allerede i fuld gang. Ganske vist opsagde LO som indledning de gældende forhandlingsregler og krævede forhandlinger og afgørelse fordelt på, så vidt erindres, 8 adskilte industrielle grupper og brancher. Beskedne og minimale krav, som smedeformanden Hans Rasmussen senere i kompromisets ånd fik reduceret til forslag om opdeling i kun to grupper. Men velsagens ud fra deres angivelige og næsten rørende forståelse for industrielt demokrati stod både industriråd og arbejdsgiverforening fast på, at alle generelle krav fra forbund og arbejdspladser skulle behandles under én og samme høje hat i samråd med spidserne fra LO, og at den endelige afgørelse af overenskomstsituationen skulle træffes som en helhed — altså ved en sammenkædning af hele det brogede, uensartede og teknisk og økonomisk varierede overenskomstområde. Og deri resulterede aftalen.